شبیه سازی توزیع دما دیواره لوله شعله در توربین های گازی پر مصرف صنایع نفتی و بررسی تاثیر سرعتهای متفاوت سوخت ورودی

ابراهيم جهانبخش^۱، محمدرضا عصاری^۲. Jahanbakhsh83@gmail.com

چکیدہ

در تحقیق حاضر، احتراق درون لوله شعله توربین گازی شبیهسازی شده است. باید توجه داشت که شبیهسازی سهبعدی این مسئله بسیار زمانبر بوده و نیازمند پردازش موازی است، لذا در این شبیهسازی یک هندسه دو بعدی که در آن شرطهای مرزی سمت چپ سرعت ورودی سوخت و هوا و در بالا شرط مرزی دیواره لوله و در پایین شرط محور به منظور شبیهسازی قطاعی از لوله، در نظر گرفته شده است. در دیواره لوله دو روزنه برای ورودی هوا تعبیه شده است و در خروجی شرط مرزی فشار خروجی در نظر گرفته شده است. سپس شبکهبندی هندسه مورد نظر در جهت طولی و شعاعی برای اطمینان از استقلال شبکه و همچنین صحت نتایج، مورد ارزیابی قرار گرفته شده است و درنهایت به بررسی احتراق با تغییر سرعت سوخت به عنوان یکی از پارامترهای ورودی لوله شعله و همچنین کسرهای جرمی آن پرداخته شده است. با شبیهسازی احتراق در حالات متفاوت مشاهده شده است. هنگامی که سرعت سوخت ورودی افزایش یافته و میزان کسر جرمی برابر با اندازه استوکیومتری خود باشد، دمای خروجی لوله افزایش پیدا کرده است ولی میزان کسر جرمی بخار آب نیز به نسبت آن زیاد می شود و در نتیجه این پدیده نشان داده است که پارامترهای ورودی باید به گونهای تنظیم شوند که سیال خروجی لوله دارای دمای و مناسب و بالاترین انرژی بوده و به گونهای نباشد که به پره توربین ضره بره بر موند که سیال خروجی لوله دارای دمای مناسب و بالاترین انرژی بوده و به گونه یا بست که پارمترهای بره بود می برا را با نیز به نسبت آن زیاد می شود و در

واژههای کلیدی: لوله شعله، سرعت سوخت ورودی، کسر جرمی، شبیه سازی.

۱ - دانشجوی کارشناس ارشد تبدیل انرژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول ۲- استادیار گروه تبدیل انرژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول .

۱–مقدمه

محفظه احتراق توربین گاز را می توان به سه ناحیه تقسیم نمود: ناحیه اولیه که سوخت به درون جریان هوا تزریق می شود به صورتی که مخلوط دو فازی تقریبا استوکیومتری ایجاد می شود، ناحیه ثانویه که احتراق در آن کامل می شود و ناحیه رقیق سازی که محصولات احتراق با هوا مخلوط شده به صورتی که دما در حد قابل قبول برای انبساط در توربین گاز آماده شود[۹]. جهت جلوگیری از ایجاد حرارت اضافه نقطهای(Hot spot) می بایستی احتراق مستمر و پایدار باشد، اگر فرآیند احتراق کامل نباشد موجب تشکیل ذرات کربنی شده که به لحاظ سرعت بالای این ذرات سایش تیغه توربین و و در نتیجه کاهش عمر مفید تیغه ها و توربین را بدنبال دارد. پیامد دیگر مسائل اتاق احتراق فشار و درجه حرارت زیاد و تنش حرارتی وارده به اجزاء آن است که توجه به آنها اهمیت بسیاری دارد. توزیع هوا در اتاق احتراق فشار و درجه حرارت زیاد و تنش حرارتی وارده به اجزاء آن است که توجه به آنها اهمیت بسیاری دارد. توزیع هوا در اتاق احتراق فشار و درجه حرارت زیاد و تنش حرارتی وارده به اجزاء آن است که توجه به آنها اهمیت بسیاری دارد. بیامد دیگر مسائل اتاق احتراق فشار و درجه حرارت زیاد و تنش حرارتی وارده به اجزاء آن است که توجه به آنها اهمیت بسیاری دارد بیامد دیگر مسائل اتاق احتراق به شرح ذیل است [۴]. ۳۲ تا ٪ ۲۰ هوا از تیغه های شکل دهنده جریان آن در درجه حرارت بالا است. حدود ٪ ۳۰ هوا از مجاری خاص به بخش دوم اتاق احتراق هدایت می شود تا عمل سوختن کامل شود. بقیه هوا در بخش سوم اتاق احتراق برای همگن کردن محصول احتراق و نیز خنک کردن اتاق احتراق مصرف می شود تا برای ورود به تیغه های ثابت توربین آماده شود. در این بخش همگن کردن محصول احتراق در حدی بایستی صورت گیرد که از ایجاد نقطه های داغ در مسیر عبوری خود جلوگیری کند. از مسائل مهم در طراحی محفظه احتراق توربین های گاز، یکنواختی توزیع دما در خروج از محفظه می باشد. علاوه بر این دمای دیواره ها باید در حد تحمل مواد تشکیل دهنده آنها باشد.

محققین از دیدگاه های مختلف و روش های متفاوت مسئله جریان محترق در محفظه احتراق را مورد تحلیل قرارداده اند. تولپادی و همکارانش در سال ۱۹۹۵مطالعهای بر روی محاسبات جریان دو فازی در محفظه احتراق توربین گاز انجام دادهاند. در این تحقیق جریان محترق مغشوش دو فازی در محفظه احتراق توربین گاز مورد مطالعه قرار گرفته است. فاز گازی به شکل اویلری و فاز مایع به صورت لاگرانژی مدلسازی شده است. مدل اغتشاش K- ε سینتیک شیمیایی به صورت نرخ محدود در نظر گرفته شده است. در نهایت میدان سرعت در محفظه احتراق و همچنین کانتورهای دمای بی بعد به دست آمده است [۱۰]. دنیسو و همکارانش در سال ۱۹۹۷ مطالعهای روی روش (CCD (Computational Combustion Dynamics) برای طراحی محفظه احتراق توربین گاز انجام دادهاند. در این مطالعه یک محفظه احتراق توربین گاز مورد بررسی قرار گرفته است. با استفاده از این روش تخمین نسبتا خوبی از تولید ناکس(NOx)، منو اکسید کربن (CO)، دوده (HC)، و دمای خروجی به دست آمده است. برای واکنشهای شیمیایی مغشوش از شبیهسازی مونت کارلو استفاده شده است. تولپادی و همکارانش در سال ۱۹۹۷ روی محاسبات PDF-CFD لاگرانژی کوپل شده مونت کارلو برای محفظه احتراق توربین گاز کار کردهاند. در این مطالعه تابع چگالی احتمال مونت کارلو برای واکنش مغشوش سه بعدی دائم به کار رفته است. نوع سوخت JetA بوده و یک معادله دیفرانسیل معمولی برای هر گروه از قطرات در نظر گرفته شده است. کانتور آلاینده ها در خروجی به دست آمده و میزان خروج منو اکسید کربن و ناکس از محفظه تعیین شده است [۱۱]. رکسواردجو و همکارانش در سال ۲۰۰۰ عملکرد موتور توربین صنعتی با سوخت گازی که در سوخت آن درصد بالای دی اکسید کربن (CO2) وجود دارد را مورد مطالعه قرار دادهاند. در این مطالعه موتور با ماکزیمم توان KW ۲۰۰ بوده و اثر درصد دی اکسید کربن موجود در سوخت روی راندمان موتور بررسی شده است[۸]. تامزاک با استفاده از نرم افزار فلوئنت برای تغییرات کیفیت خوراک از گاز طبیعی تا هیدروژن خالص، یک توربین گازی با فشار بالا را مورد مطالعه قرار داده است و نتایج تحقیق نشان داد میزان انتشار ناکس با دمای دیواره فلزی توربین تغییر چندانی نداشته است [۱۲]. مارینی و همکاران توربین گازی را بازطراحی و جهت کاهش آلودگی ناکس خروجی از توربین گازی با توان ۱۰ مگاوات پیشنهاداتی ارائه دادهاند و نتایج با نتایج تجربی مقایسه شده است. نتایج تحلیل عددی کاهش ۳۰٪ مقدار انتشار ناکس را نشان داده است[۷]. گوباتو و همکاران در یک توربین گازی هیدروژن و هوای تک شفتی با استفاده از روش CFD به مطالعه محفظه احتراق پرداختهاند. مدل شبیه سازی از خروجی کمپرسور تا ورودی توربین گازی اجرا شده و مدل عددی برای توزیع دمای ورودی به توربین ارائه شده است. نتایچ مدل با نتایج تجربی مقایسه شده و مشخص گردید مدل ارائه شده دارای توانایی بالایی در تعیین دمای ورودی به توربین میباشد [۶]. در ایران نیز مطالعاتی بر روی تعیین الگوی جریان و توزیع دمای خروجی از محفظه احتراق موتور توربین های گاز صورت گرفته است. بازدیدی تهرانی و همکارانش در سال ۱۳۸۱ مطالعهای را بر جریان غیر محترق درون محفظه احتراق یک توربین گاز با است. و ممکارانش نیز در سال ۱۳۸۱ مطالعهای را بر جریان غیر محترق درون محفظه احتراق یک توربین گاز با امامی و همکارانش نیز در سال ۱۳۸۱ جریان محترق را در یک محفظه احتراق توربین گاز صنعتی مورد مطالعه قرار دادهاند. نتایج امامی و همکارانش نیز در سال ۱۳۸۱ جریان محترق را در یک محفظه احتراق توربین گاز صنعتی مورد مطالعه قرار دادهاند. نتایج حل عددی این محققان نشان داده است که با تغییر میزان چرخش هوای ورودی به محفظه میتوان به طور موفق از ایجاد نقاط داغ بر روی زانوئی انتقال محصولات احتراق به توربین جلوگیری نمود [۲]. کاویان و مقدس (۱۳۸۳) از دو روش تخمین مهندسی و این تحقیق نحوه افزایش دمای دیواره اتاق احتراق و گاز های داغ خروجی از اتاق احتراق حلقوی موتور جت استفاده کردهاند. در این تحقیق نحوه افزایش دمای دواره اتاق احتراق و گاز های داغ خروجی از اتاق احتراق حلقوی موتور جت استفاده کردهاند. در بعدارههای اتاق احتراق مورد بررسی قرار گرفته شده است. مدلسازی و تحلیل عددی این مساله به کمک نرم افزارهای گمبیت و بهرارههای اتاق احتراق مورد بررسی قرار گرفته شده است. مدلسازی و تحلیل عددی این مساله به کمک نرم افزارهای گمبیت و نوئنت انجام گرفته و در پایان هم نتایج حاصله با نتایج برنامه تخمینی مقایسه شده است. نتایج مکه نرم افزارهای گرمبیت و بدست آمده از نرم افزار فلوئنت و برنامه تخمین مهندسی تا حد قابل قبولی زدیک به یکریگر میباند[۳].

این پژوهش با توجه به اهمیت کاربرد توربین های گازی در صنایع مختلف و به ویژه صنایع نفتی ایران، صورت میپذیرد و دمای دیواره لوله شعله محفظه احتراق به عنوان جزء کلیدی در ایجاد اشتعال در توربین های گازی مورد مطالعه قرار میگیرد و با تغییر سرعت سوخت ورودی به عنوان یکی از پارامترهای موثر در پدیده احتراق و انجام شبیه سازی، تاثیر سرعتهای متفاوت سوخت و همچنین کسرهای جرمی آن در شبیه سازی احتراق مورد بررسی قرار میگردد. لذا بدین منظور یک توربین گازی صنعتی انتخاب شده است و به کمک حل عددی به روش CFD توزیع دما بر روی دیواره مشخص شده است تا تمهیداتی جهت توزیع یکنواخت تر دما ارائه گردد.

۲- مواد و روشها

در این تحقیق، هندسه مورد نظر یک لوله شعله به طول ۱/۸ و قطر ۰/۴۵ متر در نظر گرفته شده است که در دیواره آن دو ورودی هوا در فواصل متفاوت تعبیه شده است و در ورودی آن سوخت به همراه هوا وارد می شود (شکل۱).

شکل ۱: نمایی شماتیک از هندسه لوله شعله مورد نظر در تحقیق

همانطور که در شکل ۱ مشاهده می شود شرطهای مرزی خروجی و ورودی به ترتیب فشار خروجی و سرعت ورودی در نظر گرفته شدهاند و بقیه هندسه به غیر از مرز پایین شرط مرزی دیوار تنظیم شده است. در مرز پایین نیز همان گونه که دیده می شود شرط مرزی محور است. در این هندسه برای اینکه در گیر حل عددی سه بعدی نشویم شرط مرزی پایین را محور انتخاب کرده و هندسه دو بعدی را مورد بررسی قرار دادهایم. لازم به ذکر است که دو ورودی هوای روی دیواره لوله شعله نقش سوراخهای هوای ورودی در هندسه سه بعدی را بازی می کنند. در این شبیه سازی سعی شده است که مساحت دو ورودی روی دیواره لوله شعله نقش سوراخهای هوای ورودی در ایجاد می کنند، با مساحت مجموع سوراخهای هندسه سه بعدی در هر ردیف برابر در نظر گرفته شود.

۲-۱- شبکه بندی

در هر مسئلهای که به صورت عددی مورد بررسی قرار می گیرد نحوه شبکه بندی هندسه بسیار مهم است. به گونهای که اگر هندسه به درستی شبکه بندی نشود پاسخهای بدست آمده از حل مسئله دارای خطای بالا هستند و نمی توان به آنها اعتماد کرد و همچنین گاهی اوقات شبکه بندی نادرست باعث واگرایی در حل عددی می گردد. بنابراین در این تحقیق ابتدا به بررسی شبکه پرداخته می شود.

به منظور تحلیل شبکه بندی، اندازه شبکه در دو جهت x و r مورد بررسی قرار گرفته شد. با حل احتراق درون لوله شعله (بدون ورودی هوا از دیوارهها) برای شبکه بندیهای متفاوت در طول هندسه نمودار دما برحسب طول در محور آن بدست آمده است و در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل۲: نمودار دما بر حسب طول در محور لوله برای اندازه شبکههای متفاوت در جهت طولی

همانطور که در شکل ۲ مشاهده می شود زمانی که تعداد سلول در جهت افقی مقدار پایینی است پاسخ بدست آمده دارای خطا است و با افزایش تعداد سلول در جهت افق مقدار خطا کاهش پیدا می کند. دیده می شود که زمانی که تعداد سلول به عدد ۱۰۰ می رسد پاسخ مورد نظر دیگر تغییر نمی کند.

به همین طریق برای بررسی شبکه بندی در جهت عمودی نمودار دما بر حسب شعاع در خروجی لوله برای تعداد سلول متفاوت بدست آورده شده است و در شکل ۳ نمایش داده شده است.

شکل ۳: نمودار دما بر حسب شعاع در مرز خروجی برای اندازه شبکههای متفاوت در جهت شعاعی

در شکل ۳ مشاهده میشود که با رسیدن تعداد سلول عمودی به ۵۰ نمودار دما بر حسب شعاع لوله تقریباً بدون تغییر باقی میماند.لازم به ذکر است که تعداد سلول در دو جهت عمودی و افقی نباید خیلی زیاد باشد. زیرا با افزایش تعداد سلول خطای حل عددی به علت گرد کردن محاسبات افزایش یافته و پاسخ مورد نظر از مقدار حقیقی فاصله میگیرد. اندازه شبکه در مکانهایی که دارای گرادیان زیاد است باید نسبت به جاهای دیگر ریزتر در نظر گرفته شود تا بتوان به خوبی تغییرات را مشاهده کرد. در شکل ۴ شبکه بندی هندسه مورد نظر نشان داده شده است.

شکل ۴: شبکه بندی لوله شعله

همانطور که مشاهده می شود اندازه سلول ها در سمت چپ لوله که احتراق صورت می گیرد نسبت به سمت راست آنها ریزتر است و در ورودی ها نیز تراکم شبکه نسبت به جاهای دیگر هندسه بیشتر است.

۲-۲- بررسی تاثیر سرعت سوخت ورودی

در این تحقیق با تغییر سرعت سوخت در ورودی لوله شعله جهت بررسی تاثیر سرعت سوخت ورودی بر توزیع دما در امتداد محور لوله ، احتراق درون آن شبیهسازی شده است و نتایج حاصل در شکل ۵ نشان داده شده است.

شکل ۵: نمودار دما بر حسب طول در محور لوله برای سرعتهای سوخت متفاوت

همانطور که در شکل ۵ مشاهده میشود به دلیل وجود احتراق میزان دما ابتدا به یک مقدار حداکثر رسیده و در طول لوله به تدریج کم میشود. همچنین زمانی که سرعت سوخت زیاد میشود میزان دما در بخش احتراق و همچنین در خروجی لوله بیشتر است.

اما علاوه بر متغیر دما در مدلسازی احتراق باید به کسر جرمی گونهها در واکنش احتراقی نیز توجه شود. بنابراین با شبیهسازی احتراق درون لوله شعله تغییرات گونهها برای سرعتهای سوخت متفاوت مورد بررسی قرار گرفته شده است.

۲-۲-۱- بررسی تاثیر سرعت سوخت ورودی بر کسر جرمی متان در امتداد محور لوله شعله

جهت بررسی تاثیر سرعت سوخت ورودی بر روی کسر جرمی متان در امتداد محور لوله شعله، احتراق درون لوله شعله برای سرعتهای سوخت متفاوت ورودی، شبیه سازی شده است و نتایج حاصل در شکل ۶ قابل مشاهده است.

شکل ٦: نمودار کسر جرمی متان بر حسب طول لوله برای سرعتهای سوخت متفاوت

همانطور که در شکل فوق مشاهده میشود، میزان متان در طول محور لوله در ابتدا با شیب زیادی و در ادامه با شیب کمی کاهش پیدا میکند و با افزایش سرعت سوخت میزان کسر جرمی آن نیز افزایش پیدا میکند. یعنی با افزایش سرعت سوخت قدرت احتراق بیشتر شده و فضای بیشتری از لوله شعله درگیر احتراق میشود و دمای آن بالا میرود؛ در واقع محدوده احتراقی با افزایش سرعت سوخت افزایش پیدا میکند.

۲-۲-۲ بررسی تاثیر سرعت سوخت ورودی بر کسر جرمی اکسیژن در امتداد محور لوله شعله

از جمله گونههای دیگری که در واکنش دهندهها وجود دارد اکسیژن میباشد. لذا تاثیر سرعت سوخت ورودی بر روی کسر جرمی اکسیژن در امتداد محور لوله شعله نیز مورد بررسی قرار گرفته است و میتوان نتایج حاصل در شکل ۷ مشاهده کرد.

شکل ۷: نمودار کسر جرمی اکسیژن بر حسب طول لوله برای سرعتهای سوخت متفاوت

همانگونه که در شکل ۷ مشاهده میشود با افزایش سرعت سوخت ورودی میزان اکسیژن در خروجی محور لوله کاهش پیدا میکند. زیرا زمانی که سرعت سوخت افزایش پیدا میکند، وجود یک لایه از سوخت مانع ورود اکسیژن به درون آن میشود و اکسیژن در آن مکان در احتراق به محصولات احتراقی تبدیل میشود.

پس از بررسی گونههای واکنش دهنده به کسر جرمی دی اکسید کربن و آب که از محصولات احتراق میباشد، میپردازیم.

۲-۲-۲ بررسی تاثیر سرعت سوخت ورودی بر کسر جرمی دی اکسید کربن در امتداد محور لوله شعله

بر اساس نمودار تغییرات کسر جرمی برای دو گونه تولید شده در محصولات احتراقی که در شکلهای ۸ و ۹ ترسیم شده اند رفتار آنها مورد بررسی قرار داده شده است.

شکل۸ نمودار کسر جرمی دی اکسید کربن بر حسب طول لوله برای سرعتهای سوخت متفاوت

همانگونه که در شکل ۸ مشاهده می شود که کسر جرمی دی اکسید کربن در طول لوله به دلیل وجود احتراق با شیب زیادی افزایش پیدا کرده و در یک نقطه که احتراق به پایان می سد مقدار آن روند کاهشی دارد. همچنین با افزایش سرعت سوخت میزان احتراق در طول بیشتری از لوله ادامه پیدا می کند.

شکل ۹: نمودار چگالی سیال بر حسب طول لوله برای سرعتهای سوخت متفاوت

مشاهده میشود که در طول لوله میزان چگالی ابتدا دچار کاهش ناگهانی شده و سپس افزایش پیدا میکند و در نهایت به یک مقدار ثابتی میرسد. علت این پدیده افزایش دما به دلیل وجود احتراق و کاهش آن در طول لوله و در نهایت ثابت ماندن آن است. همچنین مشاهده میشود که در خروجی لوله با افزایش سرعت سوخت میزان چگالی کاهش پیدا میکند. در حقیقت با افزایش سرعت سوخت، سیال رقیقتری از لوله شعله خارج میشود.

۳- نتیجه گیری

در این تحقیق با توجه به مسائل بررسی شده نتایج زیر حاصل شده است:

- ۱) با افزایش سرعت سوخت قدرت احتراق بیشتر شده و فضای بیشتری از لوله شعله در گیر احتراق می شود و دمای آن بالا می رود؛ در حقیقت، محدوده احتراقی با افزایش سرعت سوخت افزایش پیدا می کند. به دلیل وجود احتراق میزان دما در محور لوله ابتدا به یک مقدار حداکثر رسیده و در طول لوله به تدریج کم می شود. همچنین زمانی که سرعت سوخت زیاد می شود میزان دما در بخش احتراق و در خروجی لوله بیشتر است.
- ۲) میزان متان در طول محور لوله در ابتدا با شیب زیادی و در ادامه با شیب کمی کاهش پیدا می کند و با افزایش سرعت سوخت میزان کسر جرمی آن نیز افزایش پیدا می کند.

- ۳) میزان کسر جرمی اکسیژن با افزایش سرعت سوخت در ورودی آن در محدوده بیشتری مقدار کمی دارد؛ زیرا زمانی که سرعت سوخت افزایش پیدا می کند، وجود یک لایه از سوخت مانع ورود اکسیژن به درون آن می شود و اکسیژن در آن مکان در احتراق به محصولات احتراقی تبدیل می شود. همچنین با افزایش سرعت سوخت ورودی میزان اکسیژن در خروجی محور لوله کاهش پیدا می کند.
- ۴) با افزایش سرعت سوخت میزان کسر جرمی محصولات احتراق در بخش ورودی افزایش پیدا می کند. در حقیقت با افزایش سرعت سوخت قدرت احتراق نیز بیشتر می شود. همچنین کسر جرمی محصولات احتراق در طول محور لوله به دلیل وجود احتراق با شیب زیادی افزایش پیدا کرده و در یک نقطه که احتراق به پایان می رسد مقدار آن روند کاهشی دارد. مشاهده شده است که افزایش سرعت سوخت میزان احتراق در طول بیشتری از لوله ادامه پیدا می کند.
- ۵) در طول لوله میزان چگالی ابتدا دچار کاهش ناگهانی شده و سپس افزایش پیدا می کند و در نهایت به یک مقدار ثابتی می رسد. علت آن افزایش دما به دلیل وجود احتراق و کاهش آن در طول لوله و در نهایت ثابت ماندن آن است. همچنین مشاهده می شود که در خروجی لوله با افزایش سرعت سوخت میزان چگالی کاهش پیدا می کند. در حقیقت با افزایش سرعت سوخت، سیال رقیق تری از لوله شعله خارج می شود.

منابع

- ۱) بازدیدی تهرانی، ف. حق پرست کاشانی، آ. و شاهمیر، ۱.، ۱۳۸۱، تحلیل عددی میدان جریان و دما در ناحیه رقیق سازی یک نمونه محفظه احتراق حلقوی توربین گاز، چهارمین کنفرانس انجمن هوا فضای ایران.
- ۲) دوازه امامی، م. ضیائی راد، س. و خردمند، س.، ۱۳۸۱، بررسی اثر چرخش هوا بر مشخصه های جریان در محفظه احتراق توربین گاز.
  چهارمین کنفرانس انجمن هوا فضای ایران.
- ۳) کاویان، م.م. ومقدس، م.ح.، ۱۳۸۳، تخمین دمای دیواره اتاق احتراق و گاز های داغ خروجی از محفظه احتراق حلقوی موتور جت و مقایسه نتایج با تحلیل عددی. نهمین کنفرانس دینامیک شاره ها، دانشگاه شیراز، گروه مهندسی مکانیک.
- ۴) مقدس، م.ح.، ۱۳۸۱، تاثیر فشار، دما، دبی جرمی هوای ورودی و نسبت سوخت به هوا در عملکرد حرارتی محفظه احتراق موتور توربوجت، چهارمین کنفرانس انجمن هوا فضای ایران.
- 5) Danis, A. M., and Burrus, D. L., 1997, *Anchored CCD for Gas Turbine Combustor Design and Data Correlation*, Jour. Engineering for Gas Turbines and Power., Vol. 119.
- 6) Gobbato, P., Masi, M., Toffolo, A., and Lazzaretto, A., 2011, *Numerical simulation of a hydrogen fuelled gasturbine combustor*, International Journal of Hydrogen Energy., Vol. 36, Issue. 13, PP. 7993–8002.
- 7) Marini, A., Cappelletti, A., Riccio, G., and Martelli, F., 2010, CFD Re-Design of a Gas Turbine CAN-Type Combustion Chamber Hydrogen Fired, European Conference on Computational Fluid Dynamics, ECCOMAS CFD 2010, J. C. F. Pereira and A. Sequeira (Eds), Lisbon, Portugal., PP. 14–17.
- 8) Reksowardojo, I. K., Handinoto, B. P., Wibawa, Y. A., and Bachrun, R. K. 2000, *An Industrial Gas Engine Performance and Exhaust Gas Emission Run With Gas Fuel with High CO2 Content Gas*, Indonesia Conference.
- Santosh, A., 2008, *Heat Transfer and Flow Measurements on a Onescale Gas Turbine CAN Combustor Model*, Master of Science Thesis., faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University, Mechanical Engineering, Blacksburg, Virginia.
- 10) Tolpadi, A. K., 1995, *Calculation of Two-Phase Flow in Gas Turbine Combustors*, Jour. Engineering for Gas Turbines and Power., Vol. 117.
- 11) Tolpadi, A. K., Hu, I. Z., and Correa, S. M., 1997, *Coupled Lagrangian Monte Carlo PDF-CFD Computation of Gas Turbine Combustor Flow Fields with Finite-Rate Chemistry*, Jour. Engineering for Gas Turbines and Power., Vol. 119.

12) Tomczak, H. J., Benelli, G., Carra, L., Cecchini, D., 2002, *Investigation of a Gas Turbine Combustion System Fired With Mixtures of Natural Gas and Hydrogen*, Jour. IFRF Combustion., Article Number 200207.

Simulation of flame tube wall temperature distribution in gas turbines widely used in petroleum industry and investigation on the effect of different fuel inlet velocity

Ebrahim Jahanbakhsh¹ and Mohammadreza Asari²

No32, eight street, Shahrake Rajaee, Ahvaz, Iran.

Jahanbakhsh83@gmail.com

Abstract

This study is aimed at simulating combustion phenomenon in flame tube of gas turbine. It should be noted that simulating a three dimensional geometry is pretty time consuming and also needs parallel processing. Therefore, in this simulation a two dimensional flame tube with velocity inlet boundary conditions for both fuel and air inlet in the left side and wall boundary in the top of it and also axis boundary condition for bottom boundary, to solve a cylindrical polar grid, is specified. Moreover, two apertures for air inletting are set in the wall boundary and in the outlet pressure outlet boundary condition is assigned. Then, in order to validate results, grid independency in mentioned structure for both length and radius directions have been investigated. After that, altering inlet parameters in the flame tube such as fuel and air velocity and also their mass fraction, combustion phenomenon were studied. Simulating combustion in various states, it was seen that increasing fuel velocity or equaling mass fraction to stoichiometric state leads to rising outlet temperature. Whereas, the value of vapor mass fraction is increased either. It can be deduced that the inlet parameters must be set appropriately till outlet fluid reaches to proper temperature and products mass fraction to decrease turbine damage.

Keywords: flame tube, fuel inlet velocity, mass fraction, simulation.